

Medlemmerne af Folketingets

Europaudvalg og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	6. december 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges i forbindelse med det ordinære møde i Det Europæiske Råd i Nice den 7.-9. december 2000 ECOFIN-rådets rapport vedr. valutaberegninger i ansøgerlandene.

RAPPORT FRA RÅDET (ØKOFIN) TIL DET EUROPÆISKE RÅD I NICE OM VALUTAKURSASPEKTERNE AF UDVIDELSEN

1. Denne rapport indeholder Økofin-Rådets synspunkter vedrørende valutakursstrategierne for de tolv ansøgerlande, som er med i tiltrædelsesforhandlingerne (i det følgende benævnt "de tiltrædende lande").
2. Rådet (økofin) har baseret sine synspunkter på en rapport fra Kommissionens tjenestegrene, et bidrag fra Den Europæiske Centralbank og den rapport, som Det Økonomiske og Finansielle Udvalg forelagde på det uformelle Økofin-møde i Versailles, og som der var bred konsensus om.
3. Rådet (økofin) har udpeget tre særskilte faser for ansøgerlandenes fulde monetære integration: førtiltrædelsesfasen, tiltrædelsesfasen, der dækker perioden fra tiltrædelsen af Unionen til indførelsen af euroen, og endelig indførelsen af euroen. Valget af valutakurspolitik for hver fase drøftes i det følgende.

Forud for tiltrædelsen er der ingen formelle restriktioner for valget af valutakursordning

4. Valutakursordninger bør ikke betragtes isoleret, da de er en del af ansøgerlandenes samlede økonomiske og monetære politik. Denne politik bør tage sigte på at opnå en reel og dermed en bæredygtig nominal konvergens. Den må fokuseres på strukturel tilpasning og mikroøkonomisk reform for at gøre det lettere at opfylde (det økonomiske) Københavnskriterium, hvorefter landene skal "have en fungerende markedskonometri" og "være i stand til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen". Uden

en sådan politik er der risiko for, at enhver valutakursstrategi løber ind i alvorlige vanskeligheder, og det vil være vanskeligt at opnå og opretholde makroøkonomisk stabilitet.

5. Sammenhængen i den økonomiske politik, herunder valget af valutakursordning, og dens overensstemmelse med det tiltrædende lands økonomiske situation er af afgørende betydning. Der må derfor ved valget af en valutakursordning på vejen fra førtiltrædelse til tiltrædelse tages hensyn til flere faktorer. Disse er bl.a. opnåelse af makroøkonomisk stabilitet, lettelse af overgangen, vækst og reel konvergens, forberedelse på integration i EU og deltagelse i det indre marked, tilpasning til reale chok, opretholdelse af betalingsbalanceligevægt og håndtering af kapitalstrømme. På grund af disse forskelligartede faktorer skal en hensigtsmæssig politik tage sigte på at skabe de rette betingelser for velfungerende markeder og for en vellykket økonomisk omstilling. I denne forbindelse bør valget af valutakursordning være konsistent med og støtte en overordnet økonomisk strategi med henblik på at nå disse mål.

6. I førtiltrædelsesfasen er valget af en specifik valutakursordning det enkelte ansøgerlands ansvar. Der vil kunne tænkes flere forskellige muligheder (dvs. forskellige valutakursordninger), sådan som det også var tilfældet med de lande, der allerede har tiltrådt EU. Valutakursordningerne skal være forenelige med den økonomiske situation og de særlige forhold i det pågældende land samt med den fase i omstillingen, som landet aktuelt befinder sig i. Dette betyder ikke, at det er ligegyldigt for EU, hvilke ordninger der vælges. Inden for rammerne af Europaaftalerne overvåger EU nøje, om de økonomiske politikker, herunder valutakursordningen, bidrager til makroøkonomisk stabilitet og fremmer reel og nominal konvergens.

7. Ordninger med faste valutakurser, herunder valutarådsordninger, kan være bæredygtige i små og åbne økonomier med tilstrækkelig løn- og prisleksibilitet, en streng budgetdisciplin og sunde finansielle systemer. Selv om der foreløbig er gjort nogle positive erfaringer med valutarådsordninger, betyder det ikke, at sådanne ordninger generelt kan bruges som en patentløsning. En stor del af deres fremtidige succes afhænger faktisk af, om de pågældende lande er villige til at opretholde den interne disciplin, som denne særlige valutakursordning kræver. Alle tolv tiltrædende lande vil i de kommende år i forskelligt omfang skulle gennemgå en indhentningsproces (dvs. reel konvergens). Samtidig hermed skulle der ske en forbedring af deres bytteforhold, og det vil således sandsynligvis medføre en tendens til reel opadgående kursudvikling. Hvis der anvendes en ordning med faste valutakurser, vil inflationstakten blive noget højere end hvis den nominelle valutakurs får lov til at stige. Det vil være lettere at opnå nominal konvergens for fremtiden, hvis der klart vælges en ordning, der fører til lavere inflation.

8. De tiltrædende lande vil også skulle håndtere stigende kapitaltilstrømning, især på grund af den ordnede liberalisering af kapitalbevægelserne, som indførelsen af gældende fællesskabsret på ØMU-området kræver allerede i førtiltrædelsesfasen. Det vil måske være lettere at håndtere kapitalstrømme med en vis valutakursfleksibilitet. Opstår der betalingsbalanceuligevægt i forbindelse med frie kapitalbevægelser, vil finanspolitikken generelt være et meget velegnet tilpasningsinstrument.

9. Potentielle EU-medlemmer, der ønsker at tilslutte sig ERM II forholdsvis hurtigt efter tiltrædelsen, forventes allerede nu at overveje deres politikker med henblik på deres fremtidige medlemskab af ERM II. Det bør i denne forbindelse gøres klart, at eventuel ensidig indførelse af den fælles valuta ved hjælp af "euroisering" vil være i strid med den økonomiske tankegang bag ØMU i traktaten, ifølge hvilken indførelse af euroen ses som afslutningen på en struktureret konvergensproces inden for en multilateral ramme. Derfor kan de faser, der er fastsat i traktaten for euroens indførelse, ikke omgås ved ensidig indførelse af euroen ved hjælp af ensidig "euroisering".

Ved tiltrædelsen skal de nye medlemsstater behandle deres valutakurspolitik som et spørgsmål af fælles interesse

10. Ansøgerlandene vil tiltræde EU som medlemsstater med undtagelser. Det skulle i princippet være muligt for dem at bevare deres eksisterende valutakursordning. De fleste af, hvis ikke alle, de økonomipolitiske overvejelser, som ligger til grund for valget af en valutakursordning i førtiltrædelsesfasen, vil fortsat have gyldighed.

11. I overensstemmelse med artikel 124 i traktaten skal de nye medlemsstater behandle deres valutakurspolitik som et spørgsmål af fælles interesse. Dette betyder i praksis, at det for at sikre, at det indre marked kan fungere efter hensigten, ikke er tilladt at foretage konkurrencebetingede devalueringer. Som medlemsstater med undtagelser vil de nye lande også deltage i samordningen af de økonomiske politikker i

det omfang, det kræves i traktaten, og det forventes, at de bestræber sig på at opfylde Maastricht-konvergenskriterierne.

Efter tiltrædelsen, men ikke nødvendigvis med det samme, forventes de tiltrædende lande at tilslutte sig ERM II

12. De nye medlemsstater forventes at tilslutte sig ERM II, som blev fastsat ved Det Europæiske Råds resolution af 16. juni 1997. De vigtigste karakteristika ved ERM II er at den har stabile, men justerbare centralkurser i forhold til euroen for den deltagende valuta med udsvingsbånd på $\pm 15\%$ omkring centralkursen, og at der anvendes en fælles procedure for de vigtigste afgørelser vedrørende betingelserne for et lands deltagelse i mekanismen. En ny medlemsstat kan tilslutte sig ERM II efter anmodning når som helst efter tiltrædelsen, forudsat at der er enighed om centralkursen og udsvingsbåndet i overensstemmelse med ovennævnte fælles procedure. De fleste tiltrædende lande har anført, at de har til hensigt at tilslutte sig mekanismen hurtigst muligt efter tiltrædelsen af EU.

13. Ovennævnte fælles procedurer multilaterale karakter indebærer, at der i sidste instans kun kan træffes endelige afgørelser vedrørende anmodninger om deltagelse land for land på tidspunktet for tilslutningen til mekanismen. Samtidig er ERM II smidig nok til at kunne rumme karakteristikaene ved en række eksisterende valutakursstrategier. De eneste forhold, som allerede i indværende fase kan identificeres som værende klart uforenelige ERM II, er frit flydende valutakurser (eller styret flydning uden en gensidigt aftalt centralkurs), "crawling pegs" og "pegs" i forhold til andre ankervalutaer end euroen.

14. Når et land med et valutaråd, der er knyttet til euroen, ønsker at tilslutte sig ERM II, kan afgørelsen om, hvorvidt en bestemt valutarådsordning er forenelig med deltagelse i ERM II, kun træffes på grundlag af en nøje vurdering af, om det pågældende valutaråd er hensigtsmæssigt og bæredygtigt. Denne konklusion er en logisk følge af den procedure, der er fastsat i ERM II-resolutionen for fastsættelse af centralkurser. Selv om valutarådsordninger ikke kan betragtes som et acceptabelt alternativ til deltagelse i ERM II, kan de i nogle tilfælde udgøre en passende ensidig forpligtelse inden for ERM II. En sådan ensidig forpligtelse vil ikke medføre nogen yderligere forpligtelser for ECB ud over dem, der følger af ERM II-resolutionen og centralbankaftalen.

Efter anvendelsen af den procedure, der er fastsat i de relevante dele af traktaten, indfører de nye medlemsstater euroen på en måde, der sikrer ligestilling med de oprindelige deltagere i euro-området.

15. Endelig vil der blive truffet afgørelse om de nye medlemsstaters deltagelse i euro-området, så snart de opfylder betingelserne for indførelsen af den fælles valuta som fastsat i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Vurderingsprocessen vil sikre ligestilling mellem de fremtidige medlemsstater og de nuværende deltagere i euro-området. Rådet vedtager den omregningskurs, til hvilken euroen vil erstatte medlemsstatens valuta, og medlemsstaten vil forberede sig på indførelsen af euroen.
